

7/12045

6k.85

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.07.1.GİB.0.03.82/8211-977
KONU : Soru Önergesi

20.05.2010-045630

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 02.02.2010 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/12045-19303/40845 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Sayın Yılmaz TANKUT'un Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN'A tevcih ettiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına, tarafımca cevap verilmesini tensip etmiş olduğu 7/12045 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

29.07.2003 tarihli ve 4958 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi ile değişik 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 77 inci maddesinin ikinci fıkrasında; ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Bu hükme istinaden; 29.01.2004 tarihli ve 25361 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası İle Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğ ile 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere sigortalılara yemek parası olarak yapılan ödemelerden, işyerinde veya müstemilatında yemek verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak, 16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen günlük asgari ücretin yüzde 6'sının yemek parası verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunacak miktarının, aylık sigorta primine esas tutulacak kazançların hesaplanmasında dikkate alınmayacağı açıklanmıştır.

01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 80 inci maddesiyle de, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak olan yemek parası tutarını belirleme yetkisi, bu defa Sosyal Güvenlik Kurumuna verilmiş bulunmaktadır. Bu yetki çerçevesinde 28.08.2008 tarihli ve 27011 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "5510 sayılı Kanunun 4 üncü Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) ve (b) Bentleri Kapsamındaki Sigortalılar ile Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Sigortalıların Prime Esas Tutulacak Kazançlarına Dair Tebliğ" ile evvelce yapılan uygulamada olduğu gibi, sigortalılara yemek parası olarak yapılan ödemelerden sigorta primi kesilmeyecek olan tutar aynı koşullarla yine günlük asgari ücretin yüzde 6'sı olarak belirlenmiş bulunmaktadır.

Sosyal Güvenlik Kurumu uygulamasında sigortalıya yemek bedeli olarak herhangi bir nakdi ödeme yapılmayan durumlarda, gerek işyerinde gerekse işyeri dışında verilen yemeğin maliyetine bakılmaksızın işveren ve sigortalı yönünden yemek maliyeti, prime esas kazançta dahil edilmemekte, bu şekilde sigortalıya sağlanan kazanç “aynı yardım” olarak değerlendirilmekte ve tamamı sigorta primine esas kazançtan istisna edilmektedir. Dolayısıyla işverenin, sigortalısına yemek verirken üçüncü kişilere yaptığı yemek bedeli ödemelerinde/maliyetinde 10 TL gibi bir sınır bulunmamaktadır.

Öte yandan, işverence işyerinde ve iş yeri dışında sigortalıya yemek verilmeyip bunun yerine geçmek üzere sigortalıya yemek bedeli adı altında nakdi ödeme yapıldığı durumlarda ise, Kurumca ilgili Tebliğde kararlaştırılan tutara kadar olan kısım, sigorta primine esas kazançtan istisna tutulmuştur.

5510 sayılı Kanunun prime esas kazançları düzenleyen 80 inci maddesinde; sigortalıların kazançlarının, prime tabi tutulması genel kural olarak benimsenmiş olup prime tabi tutulmaması ise istisna olarak öngörülmüştür. Sosyal Güvenlik Kurumunca bahse konu istisna tutarının sınırlı olarak belirlenmesinde, sigortalının kazançlarının olabildiğince prime tabi tutularak, sigortalıya yapılacak veya yapılması muhtemel geçici veya sürekli iş göremezlik gelirleri ile bağlanacak malullük veya yaşlılık aylığı tutarının arttırılması amaçlanmıştır.

Bu itibarla Sosyal Güvenlik Kurumu açısından SSK primi kesintisine tabi tutulmayacak yemek parası tutarının belirlenmesinde, söz konusu aylık tutarlarının arttırılması amacı göz önünde bulundurularak SSK primi kesintisinden istisna tutulacak yemek parası tutarı, günlük asgari ücretin yüzde 6’sı (01.01.2010 – 30.06.2010 tarihleri için 1,46 TL) olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinin birinci fıkrasında ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler olarak tanımlanmış olup, anılan Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının 8 numaralı bendinde ise hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler gelir vergisinden istisna edilmiştir. Ancak, işverenlerce işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda ise söz konusu istisna, çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 2010 yılında 10 TL’yi aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şartına bağlanmıştır. Buna göre, ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmektedir.

Gelir Vergisi Kanununda yer alan bu istisna sayesinde, işyeri yemek vermeye uygun olmayan ya da ücretliye vereceği yemeği dışarıdan daha uygun bedelle temin etme imkânı bulunan işverenin, işçisine bu şekilde vermiş olduğu yemeğin maliyeti azaltılmakta, böylece de sosyal amaçlarla işverenlerin çalıştırdığı işçilerine yemek vermesi teşvik edilmiş olmaktadır.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı